2015

(May)

COMMERCE

(General/Speciality)

Course: 204

(Principles of Business Management)

Time: 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

(New Course)

Full Marks: 80 Pass Marks: 24

1. শুদ্ধ নে অশুদ্ধ লিখা:

1×8=8

Write True or False:

- (a) পৰিচালনাক এক নিখুঁত বিজ্ঞান হিচাপে গণ্য কৰা হয়।

 Management is regarded as a perfect science.
- (b) উদ্দেশ্যধর্মী পৰিচালনা হ'ল শ্রমিক শোষণৰ এক চতুৰ কৌশল।
 Management by objectives is a clever device for the exploitation of labourers.

- (c) দায়িত্ব হস্তান্তৰ কৰিব পৰা যায় কিন্তু কৰ্তৃত্ব হস্তান্তৰ কৰিব পৰা নাযায়। Responsibility can be delegated but authority cannot be delegated.
- (d) 'সমন্বয়' আৰু 'সহযোগ' একে অৰ্থত ব্যৱহৃত হয়। Coordination and cooperation are used in the same sense.
- (e) পৰিকল্পনা হৈছে এক মানসিক চৰ্চা। Planning is a mental exercise.
- 'শ্রম বিভাজন' এটা সংগঠনৰ আৱশ্যকীয় উপাদান। 'Division of labour' is an essential element of an organization.
- (g) বৈজ্ঞানিক পৰিচালনাৰ তত্ত্বটো F. W. Taylor-শ্ৰে উপস্থাপন কৰিছিল। The theory of scientific management was propounded by F. W. Taylor.
- (h) নিয়ন্ত্ৰণ পৰিচালনা সকলো স্তৰত প্ৰযোজা নহয়। Control is not applicable at all levels of management.
- 2. (a) পৰিচালনাৰ চিন্তাধাৰা বিকাশত F. W. Taylor আৰু Henry Fayol-ৰ অৱদান মূল্যায়ন কৰা। 14 Evaluate the contribution made by F. W. Taylor and Henry Fayol to the growth of management thought.

- (b) ব্যৱসায় পৰিচালনাৰ প্ৰকৃতি আৰু উদ্দেশ্যসমূহ বৰ্ণনা 7+7=14 কৰা। Describe the nature and objectives of business management.
- সিদ্ধান্ত গ্ৰহণৰ ধাৰণা আৰু ব্যৱসায় পৰিচালনাত ইয়াৰ 3. (a) 7+7=14 ভূমিকা ব্যাখ্যা কৰা। Explain the concept of decision making and its role in business management.

নাইবা / Or

- উদ্দেশ্যধর্মী পৰিচালনাৰ (MBO) উদ্দেশ্য সীমাবদ্ধতাসমূহ বিতংভাৱে আলোচনা কৰা। 7+7=14 Discuss the objectives and limitations of Management by Objectives (MBO) in detail.
- (a) 'সংগঠন' আৰু 'সংগঠিতকৰণ'ৰ ধাৰণা ব্যাখ্যা কৰা। সংগঠিতকৰণৰ কৌশলসমূহ বহলাই আলোচনা কৰা। 3+3+8=14 Explain the concept of 'organization' and 'organizing'. Discuss elaborately the different techniques of organizing.

নাইবা / Or

'বিভাগীয়কৰণ' বুলিলে কি বুজা? বিভাগীয়কৰণৰ বিভিন্ন পদ্ধতিসমূহৰ বিষয়ে বিতংভাৱে আলোচনা কৰা। 4+10=14

What do you mean by 'departmentation? Discuss in detail the various methods of departmentation.

5. (a) A. Maslow আৰু F. Herzberg-ৰ অনুপ্ৰেৰণা তত্ব তুলনামূলক পাৰ্থকা বিচাৰ কৰা। Compare and contrast A. Maslow's and 14 F. Herzberg's theory of motivation.

নাইবা / Or

- (b) পৰম্পৰাগত পৰিচালনীয় নিয়ন্ত্ৰণ কৌশলসমূহ চমুকৈ আলোচনা কৰা। Briefly discuss the techniques of managerial control. traditional
- 6. চমু টোকা লিখা (যি কোনো চাবিটা) : Write short notes on (any four): (a) পৰিচালনাৰ বিস্তৃতি
 - Span of management
 - (b) পৰিকল্পনাৰ সীমাবদ্ধতাসমূহ Limitations of planning
 - (c) গণতান্ত্ৰিক নেতৃত্ব Democratic leadership
 - (d) বিনিয়োগৰ ওপৰত প্ৰত্যাৰ্পণ Return on investment
- (e) দীর্ঘম্যাদী পবিকল্পনা Long-term planning

Old Course)

Full Marks: 80 Pass Marks: 32

- 1. তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখা : Answer the following:
 - (a) এজন পৰিচালকৰ যি কোনো দৃটা কাৰ্য লিখা। Write down any two functions of a manager.
 - (b) কোনে প্ৰথমে আদেশৰ একতা নীতি (Unity of Command) উপস্থাপন কৰিছিল? Who first propounded the principle of Unity of Command?
 - (c) পৰিকল্পনাৰ দুটা সীমাবদ্ধতা উল্লেখ কৰা। Mention two limitations of planning.
 - (d) আনুষ্ঠানিক সংগঠন আৰু অনানুষ্ঠানিক সংগঠনৰ মাজত থকা দুটা পার্থক্য লিখা। Write two differences between formal organization and informal organization.
 - (e) ROI-ৰ সম্পূৰ্ণ ৰূপটো লিখা। Write the full form of ROI.

1

1

2

2

**** ~

2. (a) ব্যৱসায় পৰিচালনা বুলিলে কি বুজা ? ইয়াৰ তাৎপৰ্য ব্যাখ্যা কৰা ৷ 3+8=11

What do you mean by business management? Explain its significance.

নাইবা / Or

(b) পৰিচালনা চিন্তাধাৰাৰ বিকাশৰ বিষয়ে এটি সংক্ষিপ্ত টোকা লিখা।

Write a brief note on the development of management thoughts.

11

(a) সিদ্ধান্ত গ্ৰহণৰ বিভিন্ন কৌশলসমূহৰ বিষয়ে চমুকৈ
আলোচনা করা।

Discuss briefly the various techniques of decision making.

নাইবা / Or

(b) আধুনিক ব্যৱসায় সংগঠন এটাত পৰিকল্পনাৰ ভূমিকা বর্ণনা কৰা।

Describe the role of planning in a modern business organization.

4. (a) বিভাগীয়কৰণ বুলিলে কি বুজা? বিভাগীয়কৰণৰ নিৰ্ণায়কসমূহ চমুকৈ ব্যাখ্যা কৰা। 3+8=11

What do you mean by departmentation? Explain briefly the determinants of departmentation.

(7

নাইবা / Or

(b) বৈখিক আৰু কৰ্মী (line and staff) সংগঠনৰ বিভিন্ন দিশসমূহ আলোচনা কৰা।

Discuss the different aspects of line and staff organization.

11

11

5. (a) Abraham Maslow-ৰ প্ৰণোদন তত্তটো ব্যাখ্যা কৰা। Explain Abraham Maslow's theory of

motivation.

নাইবা / Or

(b) "নেতৃত্বৰ কোনোটো শৈলীয়েই ক্রটিমুক্ত নহয়।" ব্যাখ্যা সহকাৰে মন্তব্য দিয়া। "None of the leadership styles is faultproof." Comment and explain.

6. (a) ব্যৱসায় পৰিচালনাত সঠিক নিয়ন্ত্ৰণ পদ্ধতিৰ প্ৰয়োজন ব্যাখ্যা কৰা। 12 Explain the importance of a good control system in business management.

নাইবা / Or

(b) ''নিয়ন্ত্ৰণ অবিহনে পৰিকল্পনা অংহীন আৰু পৰিকল্পনা অবিহনে নিয়ন্ত্ৰণ এক অপব্যয়।'' বিবৃতিটো পৰ্যালোচনা কৰা।

"Planning without control is meaningless and control without planning is a waste." Elucidate the statement. 7. চমু টোকা লিখা (যি কোনো চাৰিটা) :

 $4 \times 4 = 16$

Write short notes on (any four):

- (a) উদ্দেশ্যংমী পৰিচালনা Management by objectives
- (b) পৰিচালনাৰ বিস্তৃতি
 Span of management
- (c) সংগঠনকৰণৰ প্ৰক্ৰিয়া Process of organizing
- (d) পৰিচালনা তথা পদ্ধতি Management information system
- (e) কর্ম বিভাজন Division of work
